

STANOWISKO
Związku Powiatów Polskich
Warszawa, 28 sierpnia 2002r.

**w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o zatrudnieniu
i przeciwdziałaniu bezrobociu**

Związek Powiatów Polskich, po zapoznaniu się z projektem ustawy o zmianie ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu przedstawia poniższe uwagi, traktując je jako wstęp do szerokich konsultacji i dyskusji nad tym projektem.

I. W zakresie zmian o charakterze organizacyjnym:

1. Propozycja włączenia samorządów gmin do podmiotów współdziałających w zakresie realizacji zadań na rzecz zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu **jest słuszna ale w treści projektu zbyt ogólna**. W celu umożliwienia gminom przekazywania samorządom powiatowym własnych środków finansowych na realizację wspólnych przedsięwzięć w zakresie przeciwdziałania bezrobociu i łagodzenia jego negatywnych skutków **należy również dokonać odpowiednich zapisów w ustawie o samorządzie gminnym**. **Należy wziąć pod uwagę art. 8 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym, tj. o źródłach środków, które gminy miałyby przekazywać powiatom.**

Ponadto, w projekcie **nie wspomina się o udziale gmin w opracowywaniu i finansowaniu powiatowych programów przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy** (art. 4 ust. 1 pkt. 17 ustawy o samorządzie powiatowym). Podobnie, **projektodawcy nie mają zamiaru przyznać samorządom wojewódzkim prawa do uchwalania wojewódzkich programów przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy i włączenia w proces ich opracowywania i finansowania programów powiatowych.**

2. Poszerzenie kompetencji samorządów wojewódzkich:
 - a) w zakresie organizowania i finansowania z Funduszu Pracy szkoleń kadry urzędów pracy **można zaakceptować tylko w odniesieniu do kadry zatrudnionej w urzędach marszałkowskich tj. wojewódzkich urzędów pracy**. Analogiczne poszerzenie kompetencji w tym zakresie powinno dotyczyć również samorządów powiatowych. **Nie ma podstaw do przyznania tego uprawnienia tylko jednemu podmiotowi samorządu**. Kadra powiatowych urzędów pracy podlega starości lub prezydentowi miasta na prawach powiatu, a

nie marszałkowi. To uprawnienie winno przysługiwać bezpośredniemu pracodawcy, który ponosi odpowiedzialność za własną kadrę i lepiej zna potrzeby w tym zakresie.

- b) w zakresie dokonywania podziału pomiędzy samorządy powiatowe danego województwa (wg kryteriów ustalanych przez sejmik województwa) środki Funduszu Pracy na finansowanie programów aktywnego przeciwdziałania bezrobociu oraz innych fakultatywnych zadań **jest nie do przyjęcia**. W projekcie zastępuje się jasne reguły algorytmu podziału środków nieprzejrzystymi i niemożliwymi do przewidzenia kryteriami uchwalanymi przez sejmik wojewódzki, co może prowadzić do przerostu finansowania zadań z zakresu przeciwdziałania bezrobociu w jednych powiatach kosztem innych na terenie tego samego województwa.

Związek Powiatów Polskich wielokrotnie (ostatnio przy zmianie rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie algorytmu...) był przeciwny takim rozwiązaniom. Projekt zmierza w kierunku faktycznego podporządkowania samorządów powiatowych samorządom wojewódzkim, **przez co narusza zasadę równości poszczególnych samorządów.**

Związek Powiatów Polskich domaga się 95% środków Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu dla samorządów powiatowych wg jednolitych zasad dla wszystkich powiatów w całym kraju.

3. Propozycja wprowadzenia wskaźnika określającego poziom minimalnego zatrudnienia w wojewódzkich i powiatowych urzędach **pracy jest słuszną**. Zwiększenie zatrudnienia w urzędach pracy, zwłaszcza przy obecnym poziomie bezrobocia jest absolutną koniecznością. **W tym celu należy zwiększyć dla samorządów dotację budżetu państwa.** W przedstawionym projekcie **nie wskazano źródła sfinansowania ewentualnego zwiększenia (dotychczas dotacja z budżetu była zmniejszana).** **Nie do przyjęcia jest rozwiązanie, w którym narzucone zostaną standardy dot. liczby zatrudnionych w urzędach pracy bez zapewnienia samorządom wojewódzkim i powiatowym odpowiednich środków finansowych.** Ponadto, należy uwzględnić, że wzrost zatrudnienia wiąże się ze wzrostem kosztów utrzymania nowych stanowisk pracy (tj. dodatkowa powierzchnia lokalowa, dodatkowy sprzęt komputerowy, wyposażenie i utrzymanie stanowisk pracy, pochodne od wynagrodzeń, telefony itp.). **O tych dodatkowych kosztach, jak również o źródłach ich sfinansowania nie ma mowy w projekcie.**
4. Zwiększenie kręgu podmiotów uprawnionych do pośrednictwa pracy oraz wprowadzenie agencji pracy czasowej i doradztwa personalnego **jest słuszne, ale wymaga ustawowego, precyzyjnego zdefiniowania.** Przy tej okazji stwierdzić trzeba, że budzi zdziwienie propozycja przyznania *a priori* Ochotniczemu Hufcom Pracy uprawnień do prowadzenia pośrednictwa pracy, bez konieczności – jak to jest w przypadku innych podmiotów – wpisania do rejestru agencji zatrudniania. Wprowadza to nierówność względem prawa, w skrajnym przypadku może prowadzić do faktycznego zmonopolizowania pośrednictwa pracy przez OHP, co na pewno nie byłoby wskazane.

II. W zakresie zmian systemowych:

1. Rozszerzenie definicji „kosztów szkolenia” o możliwości finansowania z Funduszu Pracy kosztów egzaminów umożliwiających nabycie uprawnień zawodowych jest słuszne i celowe.
2. Zmiana definicji „stypendium” polegająca na umożliwieniu przyznania tego świadczenia bezrobotnym absolwentom bez względu na liczbę rejestracji w urzędzie pracy jest w pełni uzasadniona.
3. Poszerzenie kompetencji samorządu województwa o:
 - a) przekazywanie pracodawcom za pośrednictwem Izb Rzemieślniczych refundacji wynagrodzeń pracowników młodocianych jest do przyjęcia podobnie jak
 - b) umożliwienie realizacji programów finansowanych z europejskich funduszy przed i strukturalnych.
4. Propozycja, aby odmowa udziału w szkoleniu, stażu lub programie specjalnym skutkowałą pozbawieniem statusu bezrobotnego jest słuszna.
5. Rezygnacja z udzielania przez powiatowe urzędy pracy pożyczek na tworzenie dodatkowych miejsc pracy oraz na podjęcie działalności gospodarczej nie znajduje uzasadnienia. Na podstawie dotychczasowych doświadczeń ww. forma aktywizacji zawodowej zdała egzamin i cieszy się dalszym zainteresowaniem bezrobotnych. Natomiast refundowanie odsetek bankowych bezrobotnym kredytobiorcom nie cieszy się ich zainteresowaniem. Odesłanie bezrobotnych do banków nie zda egzaminu, z uwagi na większą skalę trudności, jakie będą musieli pokonać. **Nie do przyjęcia jest rezygnacja z pożyczek szkoleniowych**, ponieważ banki nie udzielają w tym zakresie preferencyjnych kredytów.
6. Zmiany w zakresie finansowania robót publicznych dot.:
 - a) obniżenia maksymalnej kwoty refundacji **można będzie przyjąć pod warunkiem jednoczesnego podwyższenia maksymalnej kwoty refundacji prac interwencyjnych oraz wcześniejszego „zalegalizowania” robót publicznych w urzędach pracy, poprzez odpowiednie zwiększenie kwoty dotacji z budżetu państwa na pokrycie** kosztów utrzymania aktualnie zatrudnionych w ramach tej formy pracowników urzędu pracy.

Wydaje się jednak, że przewidziane w projekcie obniżenie maksymalnej kwoty refundacji z 75 do 35% jest zbyt wielkie i należy podnieść tę granicę do 50%. Zmniejszenie wysokości górnej granicy refundacji skutkować będzie tym, że organizatorzy robót publicznych będą musieli wyasygnować większą kwotę własnych środków, chcąc zatrudnić bezrobotnych, co może ich zniechęcić do takiego przedsięwzięcia.
 - b) zniesienie finansowania rzeczowych kosztów oraz krótkotrwałych (do 7 dni) robót publicznych **wydaje się uzasadnione, jednakże wymaga szerszej konsultacji z samorządami gmin i powiatów**.
7. Wprowadzenie zmiany polegającej na zaliczeniu okresu wykonywania pracy w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych do okresu pobierania zasiłku dla bezrobotnych **jest do przyjęcia, nie należy jednak spodziewać się**

znaczących efektów.

8. Propozycja waloryzacji zasiłków raz do roku wydaje się uzasadniona.
9. Propozycja dot. wprowadzenia fakultatywnego (w miejsce obligatoryjnego) mechanizmu przyznawania stypendium z Funduszu Pracy w przypadku kontynuowania nauki przez bezrobotnego absolwenta zamieszkałego w powiecie uznanym za szczególnie wysokim bezrobociem strukturalnym **w praktyce utrudni działalność powiatowego urzędu pracy. Wprowadzenie uznaniowości w przyznawaniu tego świadczenia niepotrzebnie komplikuje sprawę, należy dążyć do rozwiązań najprostszych i jasnych dla obywateli.**

III. W zakresie zmian o charakterze porządkowym:

1. Zmiana polegająca na umożliwieniu rejestracji w charakterze absolwenta osób, które nie otrzymały (z winy szkoły lub uczelni) w terminie dyplomu lub świadectwa ukończenia szkoły **jest zasadna i wychodzi naprzeciw oczekiwaniom społecznym.**
2. Propozycja, aby z dochodu, który może uzyskiwać bezrobotny wyłączyć przychody uzyskiwane z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych jest uzasadniona, ze względu na zrównanie sytuacji prawnej bezrobotnych z zasiłki i świadczenia przedemerytalne.
3. Zmiany w zakresie szkoleń:
 - a) doprecyzowanie warunków, na jakich dofinansować można z Funduszu Pracy szkolenia na wniosek bezrobotnego nie budzi zastrzeżeń.
 - b) wprowadzenie możliwości powrotu na zasiłek uzupełniający wobec osób bezrobotnych podejmujących szkolenie finansowane poza FP powinny być zgodne z zasadą nie karania za aktywność, i wydają się uzasadnione.
 - c) Zrównanie uprawnień rolników i osób bezrobotnych w zakresie świadczeń z tytułu wypadku przy pracy i chorób zawodowych w związku z odbywanym szkoleniem jest jak najbardziej do zaakceptowania.
4. Wprowadzenie minimalnej i maksymalnej wysokości grzywny wymierzanej za wykroczenie popełnione przeciwko przepisom ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu jest w pełni uzasadnione.
5. Propozycja, aby zezwolenie na pracę dla cudzoziemca było wydawane na taki okres jaki wynika z wizy **należy uznać za celowe.**

IV. Uwagi dodatkowe:

1. Zbyt krótki okres na dogłębną analizę projektu ustawy nie pozwala na bardziej szczegółowe odniesienie się do poszczególnych projektu. Przyjęta przez Ministerstwo metoda konsultacji (w ostatniej chwili) świadczy o wadze jaka przykładana jest do opinii samorządów powiatowych. Przedłożony projekt ustawy wymaga jeszcze wiele pracy i bardziej szczegółowych konsultacji, łącznie z

uwzględnieniem niniejszej opinii.

2. **W projekcie zabrakło bardzo ważnej zmiany dot. przekazania pełnej obsługi zasiłków i świadczeń przedemerytalnych z samorządów powiatowych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, co jest niezgodne z postulatem Związków Powiatów Polskich, a także wcześniejszą deklaracją MPiPS.**
3. Należy wyrazić nadzieję, że ZPP będzie jeszcze mogło wnieść własne propozycje, których w ogóle nie uwzględniono w przedstawionym projekcie.

Związek Powiatów Polskich stoi na stanowisku, że projekt ustawy o zmianie ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu wymaga jeszcze dalszemu dopracowaniu uwzględniającemu uwagi zawarte w stanowisku. Konieczne jest również kontynuowanie konsultacji.

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Antoni Jankowski